

TARİHİMİZDE İKİ ÖĞRETMENLER GÜNÜ

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Perşembe, 24 Kasım 2016 06:46 -

---

12 Eylül 1980 darbesine kadar Türkiye’de Öğretmenler Günü yalnız öğretmen okullarında ve bu okulların kuruluş günü vesilesiyle kutlanırdı. Öğretmen Okullarının kuruluş tarihi ise 16 Mart 1848 olarak kabul edilmektedir. Yıldönümü kutlamalarının ne zaman başladığını bilmiyoruz. Aşağıda İstanbul Erkek Muallim Mektebinin 1920 ve 1925’te yaptığı iki yıl dönümü kutlamasının basında yer alan haberlerini bu günkü yazıya ve dile aktararak veriyorum.

1920 yılında yapılan kutlamayı Tasviriefkâr gazetesi ve Tedrisat Mecmuasından aktarıyorum. Fakat bu kutlama, haberde 75. Yıl kutlaması olarak verilmektedir. 1848’den beri ise 72 yıl geçmiştir. Bu farklılığın nedenini bilmiyoruz. Üstelik kutlama 16 Mart’ta değil, 2 Şubat’ta yapılmıştır.

1920: EN ÖNEMLİ İRFAN KURUMU

Bu yıldönümü vesilesiyle yayımlanan yazılarda Öğretmen Okulunun “memleketimizin en önemli irfan kurumu sayıldığı” belirtilmektedir. Kutlamalara Maarif Nazırı Sait Bey ile Nezaretin ileri gelenleri de katılmıştır. Törene Sultani Marşı ile başlanmış, sonra bütün öğrenciler Darülmualimîn Marşı’nı söylemişler, gene bütün öğrenciler tarafından okunan Millet Duası’ndan sonra Müdür Selim Sırrı Bey, davetlilere teşekkür etmiştir. Müdür, okulun amacını “Dinine ve geleneklerine riayetkâr Türk genci yetiştirmek” cümlesiyle özetlemiş, bu amaca ulaşmak için geçmişin övünçlerinin her dalına ilgi göstermek gerekeceğini, millî oyunlar, eski millî şarkılar, resimde eski süsleme ve çini, büyük anıtlar gibi eğitim araçlarına başvurulduğunu söylemiştir. Öğrenciler bunlarla ilgili küçük fakat çok değerli örnekler göstermişlerdir.

Öğrencilerden oluşan orkestranın çaldığı eski ve yeni şarkılar, davetliler üzerinde olağanüstü iyi bir etki bırakmıştır. Bu okulun eski mezun ve öğretmenlerinden eski Başkâtip Cevat Bey çok içten ve çok babaca bir hitabe ile konuşma yapan öğrenciye mukabelede bulunmuştur. Nazır Bey de konuşmasında geçmiş ile övünmenin ancak geleceğe parlak bir hazırlığa zemin olmak şartıyla olağanüstü değerde olacağını söylemiştir. Memleketin gençliği ve geleceği hakkında ümitli sözlerle gençlerin ve hazır bulunanların morallerini güçlendirmiştir.

Tören, öğretmenlerden Cevat Bey’in okulun ölmüş öğretmenlerine dair etkili bir hitabesi ve onların ruhlarına ithaf edilen Fatihalarla sona ermiştir.

Davetliler üst katta öğrenciler tarafından hazırlanan büfeden atıştırmışlar, okulun resim salonu gezilmiştir. Öğrencilerin çeşitli konulara ait karakalemle, suluboya ile yaptıkları resim örnekleri ve el işleri takdirle seyredilmiştir. Vazolar, çerçeveler ve diğer hünerler, hazır bulunanlar üzerinde pekiyi bir etki bırakmıştır. Öğrencilerin kendi aralarında yayımladıkları özel okul dergilerinde dikkat çekici resim, şiir ve başka ürünlerine rastlanmıştır. Nazır Bey, bütün bu şeylere yakından ilgi göstermiş ve her masa başında uzun süre kalıp okulun iş tarzı hakkında fikir edinmiştir. Davetliler, büyük ümitler ve takdirlerle okuldan ayrılmışlardır.

Gazete, hizmeti geçen bütün “meslektaşları”, gösterdikleri bu saygıdan ötürü okulun öğretmen ve öğrencilerini kutlamaktadır. Kutlama haberi, okulda çekilmiş bir grup öğretmen ve öğrenci resmiyle zenginleştirilmiştir.

1925: “TÜTMEYEN BACALARA ATEŞ VERENLER”

İstanbul Erkek Öğretmen Okulu, 1925 yılında kuruluşunun 79. yılını okulda yapılan bir programla kutlamıştır. Cumhuriyet gazetesinin 20 Mart 1925 tarihli sayısının birinci sayfasında yer alan habere göre, 19 Mart günü okulun konferans salonu davetlilerle dolmuştur. Okulun eski mezunlarından İstanbul’da olanlar da programa katılmışlardır. Salona giren şair Abdülhak Hamit uzun alkışlarla karşılanmıştır.

Tören ayakta okunan İstiklal Marşı ve Darülmualimîn Marşı’yla başlamıştır. Okul müdürü Alâeddin Bey yaptığı konuşmada okulun tarihçesinden, müdürlerinden ve öğretmenlerinden söz etmiş, son 38 yıl içinde (1887’den beri) 3935 öğretmen yetiştiğini, o tarihten önceki kayıtlar olsa

TARİHİMİZDE İKİ ÖĞRETMENLER GÜNÜ

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Perşembe, 24 Kasım 2016 06:46 -

---

bile mezun öğrencilerin sayısının bilinmediğini, bununla birlikte bunların sayısının 2000 kadar olduğunu söylemiştir. Öğretmenlerin memlekete yaptıkları hizmeti anan müdür, sözlerini okulun Abdülhak Hamit Bey gibi isim yapması dileğiyle bitirmiştir.

Ardından yıldönümü vesilesiyle Maarif Vekili Hamdullah Suphi Bey'den, mebuslardan ve bazı kişilerden gelen telgraflar okunmuş ve alkışlanmıştır. Daha sonra öğretmen adaylarından biri konuşma yaparak okuldan çıkan öğretmenlerin görevlerinden söz etmiş ve öğretmenleri "tutmeyen bacalara ateş verenler"e benzetmiştir.

Bundan sonra Darülelhan (Konservatuar) müdürü Süreyya Bey'le öğrencilerden biri tarafından alafranga birkaç parça çalınmış, birkaç öğrenci komedi temsil etmiş, okul şarkıları söylenmiş ve Zeybek oynanmıştır. Birkaç sahne gösterilmiş, beden hareketleri yapılmış, hep birlikte okulun her tarafı gezildikten sonra davetliler salonda hazırlanmış büfeye getirilerek çay ve pastalarla ağırlanmıştır.